

Migrační aspirace, sociální integrace a problematika identifikace

Luděk Jirka, Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Hlavní body

- ✓ **Integrace**
- ✓ **Sociální a identifikační rovina integrace**
- ✓ **Metodologie**
- ✓ **Výsledky**

Integrace

- 1) Strukturální integrace
- 2) Kulturní integrace
- 3) Sociální integrace
- 4) Identifikační integrace

Sociální a identifikační rovina integrace

1) Strukturální rovina – socioekonomické a právně – politické začlenění (zaměstnání, vzdělání a ubytování)

2) Sociální integrace - sociální integrace znamená začlenění díky vazbám na konkrétní osoby (přátelé, partneři, kamarádi, rodina, příbuzní)

a) Vnitroskupinová – etnické vztahy

b) Vněskupinová – překračující etnické hranice

c) Spojovací – kontakty s osobami různého postavení v sociální struktuře

Výzkum praktik migrantů = ovšem praktiky neodhalují subjektivní pocity přináležitosti

3) Identifikační rovina - subjektivní a individuální pocity sounáležitosti v přijímající společnosti – ztotožnění se mezi sebeporozuměním jedincem a sociálně-skupinovými prvky (gender, etnicita, strukturální prvky) (De Haas 2021)

Metodologie

Výzkum ukrajinských studentů v Uničově

- Střední škola (Gymnázium, Průmyslová škola)
- Kvalitativní výzkum – polostrukturované rozhovory
- 19 respondentů (všichni ze západní Ukrajiny)

Jméno	Zůstat	Návrat
Lera	X	
Julja	X	
Valeria	X	
Albina	X	
Elena	X	
Nikolaj	X	
Alexander	X	
Denis	X	
Olena	X	
Emma	x	

Jméno	Zůstat	Návrat
Viktorija		X
Anna		X
Ivan		X
Jana	X	
Lara	X	
Evdokia	X	
Vasyl	X	
Vladyslav	X	
Jaroslava		X

Výsledky

Subjektivní hodnocení: migrační aspirace (De Haas 2021; Carling – Schewell 2018)

Aspirace jsou ambice a motivace, kterými jedinci formují svůj sociální svět

4 participanti chtějí jít zpět

15 participantů chce zůstat

Důležitá osobní seberealizace a migrační aspirace – strukturální integrace i sociální praktiky nemají v nové zemi mají zásadní roli, pokud chybí vnitřní (i instrumentální) snaha etablovat se ve společnosti, která může s těmito praktikami i kolidovat (př. Pokud studují střední školu a stýkají se s českými spolužáky, tak skrze praktiky by byli viděni jako integrování, ale to nic nevyovídá o vnitřní motivaci – proč se vrátit nebo zůstat)

V tomto kontextu se strukturální faktory se jeví jako méně relevantní: ty samé faktory nemusí být důležité pro začlenění (objektivní podmínky – ekonomika, stabilita společnosti apod. nejsou samozřejmé a dané)

Pro sociální integraci je důležitá aspirace překročit „bariéry“ – jinak není možné vněskupinové vztahy rozvíjet a není možné rozvádět spojovací sociální integraci

Nemigrační aspirace – překážka pro progresivní nastavení sociálních vztahů

Výsledky: Podobné praktiky (škola, spolužáci), ale odlišná sociální integrace

Albina

Silné aspirace seberealizovat se v ČR

„Lepší“ český stát, „lepší“ chování státní správy, „lepší“ společnost

Čeští kamarádi a známí

Pozitivní hodnocení vychází nikoliv z objektivních faktorů, ale ze vztahu a aspirací se etablovat

Identifikační a osobní rovina pomáhá pozitivně nastavit a zhodnotit sociální vztahy s českým prostředím (sociální integraci)

Viktorija

Silná aspirace seberealizovat se na Ukrajině

Příznivější hodnocení ukraj. státu a společnosti, méně kritický pohled

Ukrajínští kamarádi – je ji s nimi lépe

Hodnocení Ukrajiny není postavené na objektivních faktorech, ale na pohledu (lepší vyhlídky na zaměstnání, levnější život)

Tato rovina nepomáhá nastavit sociální vztahy s českým prostředím (sociální integraci), ale spíše ji izoluje

Závěry

Problematika migrační aspirace v rovině sociální integrace

Důležité jsou ambice při individuálním rozhodování ohledně návratu nebo přání zůstat a z vlastní identifikační roviny se formuje sociální integrace

-sociální integrace není samozřejmý předpoklad (Gordon, 1964): objektivní strukturální aspekty a ani sociální začlenění není dané praktikami, ale vychází z ambicí a způsobu seberealizace

Subjektivní a individuální percepce formují sociální svět participantů a tím umožňují nebo neutváří sociální integraci

Identifikace v nové zemi je však subjektivní a je důležité používat kvalitativní výzkum, protože měřitelné indikátory z pozice sociologie (kvantitativní výzkum) nemusí být vnímavé k rozměru identifikace

Thank You!